

ברמית גיל, "כנסייה ושמים", 2005

עוצם עין אחת | עוזי צור

מיראז'ים של שפיות

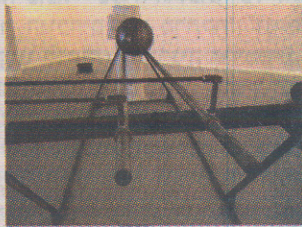
תערוכות באמצע הקיץ התל-אביבי

לב הקיץ המיוזע של תל-אביב נדמים חללי הגלריית הבהירים, הקרירים, למי-ראז'ים של שפיות. פגישת עברי דה" היא תערוכה קטנה-גדולה, המתאימה להפליא לחלל הצנוע של גלריה "סטודיו" בת השנה. זו תערוכה מדודה ומרגשת, שנאצרה בתבונה רבה. יש בה רק שני תצלומים התלולים על שני קירות ניצי-ביים: "נוף מקומי" של מאיר רקיקי, תצלום שחור-לבן פנורמי ואקראי, כתמונה אפית הלוקחה מסרט החיים, רגע לפני הסערה. בשולי נוף, אם מחבתק את יד בנה החייל והם פוסעים בגבם אלינו בשעת אחר צהריים מאוחרת, בשאננות ובאינטימיות, מפנים-לא מפנים את מבטם אל שורת הטנקים מע-ברו השני של שדה חרציות. הם הולכים אל הפרידה, ויפיו הדואב של התצלום חומק מהישראלי אל האוניוורסלי.

העבודה השנייה היא "יונתן" של שפי בלייר, תצלום צבע שדי צבע נשטף ממנו, צילום סטודיו מבויים, המנותק לכאורה מהעולם שבחוץ. מתוך רחם של כד בהיר ניכט טורסו אנושי, ושאר הגוף נכלע בקפלי הבר. העבודה כולה נראית בגופה ובקוורת בתכריך אחד, ככוכב הגוף כנגד הריחוף.

לב הקיץ המיוזע של תל-אביב נדמים חללי הגלריית הבהירים, הקרירים, למי-ראז'ים של שפיות. פגישת עברי דה" היא תערוכה קטנה-גדולה, המתאימה להפליא לחלל הצנוע של גלריה "סטודיו" בת השנה. זו תערוכה מדודה ומרגשת, שנאצרה בתבונה רבה. יש בה רק שני תצלומים התלולים על שני קירות ניצי-ביים: "נוף מקומי" של מאיר רקיקי, תצלום שחור-לבן פנורמי ואקראי, כתמונה אפית הלוקחה מסרט החיים, רגע לפני הסערה. בשולי נוף, אם מחבתק את יד בנה החייל והם פוסעים בגבם אלינו בשעת אחר צהריים מאוחרת, בשאננות ובאינטימיות, מפנים-לא מפנים את מבטם אל שורת הטנקים מע-ברו השני של שדה חרציות. הם הולכים אל הפרידה, ויפיו הדואב של התצלום חומק מהישראלי אל האוניוורסלי.

העבודה השנייה היא "יונתן" של שפי בלייר, תצלום צבע שדי צבע נשטף ממנו, צילום סטודיו מבויים, המנותק לכאורה מהעולם שבחוץ. מתוך רחם של כד בהיר ניכט טורסו אנושי, ושאר הגוף נכלע בקפלי הבר. העבודה כולה נראית בגופה ובקוורת בתכריך אחד, ככוכב הגוף כנגד הריחוף.

תצלום: עוזי צור
עוזי מלול, קטע מתוך "ירח ירווי"

החיבור בין שתי העבודות השונות, מאוד לכאורה מתרחש מבפנים, מן הרצון לגונן על העובר מהי עולם שבחוץ, כשלבים בחיי אדם. מעל "יונתן", כמרומי הקיר הצר והגבוה, נפתח חלון ומבערו נג-לית קומה עליונה של בניין תל-אביבי מצהיב, מתפורר - תריסי פלסטיק, צינור ניקוז חלוד, ככלי חשמל גלויים - ופתאום המראה נדמה לטבע דומם.

תערוכתו של עוזי מלול "ירח ירווי" בגלריה "דביר" מתחברת ישירות אל מקצב הגוף ואל תחור שותיו, ורק אחר כך היא מחלחלת אל ההבנה והרגש. לפני כשנה הציג מלול בסדנאות האמנים עדר של מנופים מגנטיים מתור-כנתים שהרימו והניחו גופי ברזל על מרחב הרצפה - אך היה בהם משהו עילג ומחוספס שהפך אותם לכמעט אנושיים. עכשיו ניטלה העילגות מפסליו הקינטיים, המבוססים על אלמנטים מוגדלים מתוך משחקי כדור, אך הם עדיין מחוספסים ואנושיים בדרכם. שני "בוטסרים" מוכניים משמשים מקור אנרגיה לשני הפסלים הפועלים בחלל, שלוי-בים ונפדרים זה מזה, שרשראות אופנים המזויות מוטות וצינורות ברזל, שלאורכם רץ הלוך ושוב כדור מתכת, נע כמו נגד חוקי המשיכה, כאשליה אופטית, מוטח בעמוד מרופד של הגלריה. כצד, מהעבר האחר והרחוק, מונח ניח כדור מתכת נוסף כאבן שאין לה הופכין, והניגוד מעצים את כוחה של העבודה.

סביב לפסל המרכזי פזורים שלושה ג'נטים שחורים (חישוקי הגלגל), ללא צמיגים, ומנועים נסתרים מפעילים בהם אנחה והתנשמות מדי פעם - כמיזן מכי שיר החייאה פרימיטיביו. זו אמנות זכרית, שהחפוס הגלוי הוא חלק ממנה. במחזוריות הכרוד והצינו-רות כמו מוטמע לגלולו של אקט מיני, כגבר המתדפק שוב ושוב על גופה של אשה. הסאונד הוא מר-כיב דומיננטי בתערוכה: קול החי-לקת הצינורות, טרטור המנועים,

פסלי ה"תפרחת" (מגף ותור כי) הם מין גידולים הומוריסטיים חסרי צורה, שאינם שייכים או מתחברים לשום סביבה נראית לעין, נוסעים סמויים כתולדות האמנות. באחד, מתוך סחוס עצם מדומה ושבורה, מבצעים סימני חיים בצבעוניות זרחנית, בשני כמו הופשט העור לגלות קרביים סינתטיים. יש משהו חתרני בפי-סליו של בן משה, הבועט בכובד הראש המהוגן ומגלה חיי שוליים. כמו בקתדרלה משקיפה מח לון הגלריה ברחוב יהודה הלוי הרוזטה של ברמית גיל, "כני סיה ושמים". זה מדליון אל-מיניום, שהאורנמנטיקה נגורה בו ממוחשבת, ומאחוריו מרחפת תיבת אור דו-צדדית, המאירה פיסות שמים תכולות. גיל מצ-ליחה לשמר משהו מקרושת המ-בנה ולשעתק אותו לרקורטיוויות צרכנית של זמננו. כנגד השלמות הסימבולית מוטלים על הארץ, כקטעי גופים לאחר התרסקות, פסליה של לאה אביטל, גופים עשויים ממשטחי אלומיניום בוחקים מבחוץ ועטופים מבפנים בשכבת ספוג חמימה ורכה. הם התנגשו והתעוותו, והחוץ והפנים הפכו יחסיים מאוד. אפשר לחוש באלומיניום את עוצמת הפגיעה, לראות שהספוג התאים את עצמו מחדש למצב.

יש משהו שבלוני, במתכוון או שלא במתכוון, בעבודתה של מיה שינדלר, "הכל זה הכל": מנ-טרה המודפסת באותיות שחורות בולטות של כרוזה משני צדי לוח אלסטי לבן שעוגל ללולאה סגור-רה. העבודה מטילה צל על הקיר, והלופ מדגיש את עוצמת המלה שהיתה לסימן ולדמימי. שלוי-שת יצוריו של יוחאי אברהמי, המהרסים לעצמם, נרמים ליצורי כלאיים של חיות פרה-היסטוריות ורובוטים פרימיטיביויים, אבל פגיעותם אנושית. הטקסט הנלווה לתערוכה מיידע אותנו שהם גיבור-ריה של עבודת הווידיאו של אבי-רהמי, "סלעים לפניך", שצולמה בין ירושלים לרמאללה, בין שדה התעופה עטרות למחצבה הפעילה שבשולי מחנה הפליטים. שרידים פזורים בשטח - סוללות, כלי אוכל, פחיות, שאריות מוזן וכי"ב - החפצים הללו הוטבעו בחול לח ששימש תבניות רכות ליציקות פוליאוריתן, והרכות טישטשה את זהותם הקודמת. מהמאובנים המואצים הללו אברהמי הרכיב את דמויותיו המזורות, המעוררות חיבה ספונטנית ואהדה.